

# ৭ খ্ৰাৱিলেলগী অখনৰা লামায়

Sunday, October 02, 2022, Imphal

**সুহৃৎশ্চ টঙ্য্যাম্ৰৈ**  
HUEIYEN LANPAO

“লান্ধ্ৰবাদি হনৰা তাই, শাংলবাদি কেনৰা তাই। নুংশি নুংশি কায়নৰা, মালংচংনি মালংচং।”  
*– মীনকেতন (অশৈবগী নিতাইপোদ)*

## ইতিহাস

### পাম্শুইদকো নেতা ইৰাবত

—**নাওৱেম মন্দি**

পাম্শুইদকো নেতা ইৰাবত

নঙনা ওইহন্নীংখিৰা মণিপুৰ

ঙসিদি শলাক শাখৰে

ঐখোয়গী নেতা শাবশিং

নঙৰু নুংশিন্নৰা ওইহন্নৈ।

নঙনা তান্ধ্ৰুঙ্গা লম্বীদো

ওৱ–তেন্না চংখৰে

খঙলবসু খঙশিন্নদরে

মশাগী কান্নবতা থিখৰে

মীখাঙে কোনবদা ইকায়েদ্রে।

নঙগী নপোক নুমিত্তা

নঙৰু নুংশিৰা শাদুনা

ঙাঙলিৰা ৰাঙাঙ শঙাঙশিং

তনীংদবনা নাসি মৌৱিঙে

য়েহ্নীংদবনা মিৎসে নাৱে।

### তাইবঙগী চৈনা

### কিজদুনা লোংপ্ৰা

—**খুৱাইজম মিলন**

ইমাগী ইবেম্মা নুংশিৰী

ঙসি নঙনা তৌৱিসিবু

কৰি মতৌ কৌবগে

হায়যুনে ইমাদা অমুক্তা!

পলেম্মা কৌবসু তাদ

পহৌনা কৌবসু খুমদ

নীংঙায়দা তুমখুন তান্ধিবোই

পহৌগী লায়ৰ থাংপোকসিদা!

তাইবঙগী চৈনা কিজবনা

লোংলিৱা নঙৰু নদোমতা

কনাসু খঙন–উহন্দনা

অঙৌৰা ফিজং মৰুমদুদা!

### থওইবীদৰা নহাকসে

—**লুখেই লাইশ্ৰম**

থওইবীদৰা নহাকসে

খল্ধুদৰা নহাকসে

মৰূপনি হায়না নীংশিংলুদৰা

কাউথোকপণ্ডম তৌৱৰৰা

নীংশিংলকই খঙহৌদা

অয়ো নাহে চল্লগা।

য়েংলুদে কনানসু

উশিল্ধদে মহাজে

মমল লৈত্ৰৰা পোংশকনি

তাইবঙগী চংনবী ওইনা।

অকে অমৌদা লুপলিঙে

ঈৱাং থক্তা তাওঁৱিঙে

নোংমগী চৱা তান্ধিঙে

মৰূপ মণিজা কয়্যাগা

ত্ৰিন্ন–তোথনা তৌৱিঙে

নীংশিংবীৱৰদ কনানা।

নীংশিং মীকুপ থম্বীদে

মাৰু হেমা নীংলুবদি

য়েংশিন খোঙকাপ থাংবদি

চাংচং নাইনা য়েংবদি

তাইবঙ খুজোক খৱনি।

হংলু হায়ৰু খুদিংদা

খঙই খঙই মহায়দো

চেকশিন খোঙকাপ মাৰুদি

কাঙলোন ব্ৰহ্ম থম্বীদে।

অয়ো নাহে চল্লৰা

মতম মাৰু হৌত্ৰৰা

নীংশিংলকই, চেকশিনৰা

চেকশিনৰা কৌৰা লাইওহৰা

নহাক্ৰু নুংশিৱকই।

থৰায় মঙা মহাজি

ঐত্ৰগীনি খঙলকই

মতম হেনত্ৰ মীকুপ্তা

থওইবীদৰা নহাকসে।

### চীলৈপাক্তা লৈজৰুৱগে

—**বী মঙাং**

কমা লাওৰি মিয়ামগীদমক্তা

তুংগী মীৱোলগী যাইফন্ববৈ

লৈবাক নিকপা মথৈ

কৈদৌবৈনো?

কুম্ভা ১৯৯১গী অথিংৰা লৌথোকপৈ

থিংনা থিংনা শুংবসু লেপুদুদি

নাংকী মিংদা শুংনীংমথৈ শুংইদুদি

ম্বায়দা লাওৰা ৰানি, মচনি কৈনো।

লিভৰ নাদুনা ওম্মা খোঙশাম্ৰে

কনাসু কিদে শিৰা, ঈপাক্তা লুপত্ৰদি

পোংলেইফমদসু, মীতিনফমসু ’সি ঙাজা

চংনবী ওহ্ৰোন্ধ্ৰে কৈনো।

’সি তৌদ্ৰদি, শব্দ তৌদৰা কৌৱে।

পাষ্ট্ৰ লৈতে, ইশানা ৰাখল তাদ্ৰদি

চুঁদে, কিহোমদৈসু শুংদেঙ্ক্ৰগা

মপাল লৈবক্তা থাদোকতোয়ৰা

লৈবাকী শেীয়াংলোল ফগনৰা

চিংলৈবক্তা অঙম্শিংগা ত্ৰিয়ৱগা

নীং তৌনা পোপি থাৱুৱগে

শেল পায়ৱগা ভোট লেপুৰা।

### ঐগী থন্মোয়নুংসিদা

—**গীৱামেশ্বৰ লাইশ্ৰম**

ঐগী থন্মোয়নুংসিদা

থা অমা তপ্পা–তপ্পা পানখংলক্ৰি

পুৰ্ণিমা অমুক্তে ওইনৰা;

কনানা খঙবী, থাবল ফৰক্তা পুৰ্ণিমা ওইৱকপা,

কনানা খঙৰা পুমঙাল ওহ্ৰোন্ধ্ৰকপা

মল্প ঐগী থাশিগী পূজিৎসে।

হে চাম্থোইৱবী!

হায়গনু নঙনা ঐবু যুঙাও থীবনি,

থক্ৰিকনি ঐনা য়ুসে পুঞ্জিংগী অপেনৰা ফংনৰা।

নঙনা খঙখিবদুনি য়েলহৌঙৈদা,

ঐদি মী হাংতে, মীঙেন্দগী শেল মুন্দে,

লৈবাকী শান্তি কায়গনি কিজবমক্তা

ঐনা লোংতুনা ধমজৱকখি অপাস্থা খুদিং

### ইথৌদাং

—**ডা. অকাইজম ইবোহল**

পেঞ্জৰুৱনিনা মীওই মপোভা

থৰায় পানৰশিংনা তানবদা ৰায়ৱৰা

চংলসি মীওইবগী লীচং–শাজং

পাঙনৱসি ইশা ইশাগী থৌদাং

চাওখংপা খু্নাই অমা পুৱক্ৰৰা;

থবক্তা থিৱণ্ডমসি চিলহাও অমুক

অফং অফংৰা থবক শুবদা

নভে ইকায় ফিৰুক খুমগদৰা

হুৱাল্লৰা নত্তবনা মীগী মৱল

চাঁংননীংঙাই কৰি লৈৱিৰগে অমুক;

শেংলৰা ইশাগী পাদ্ল লৌশিংনা

তাজুৰা হুমাংমলদগী হেমা অথোইৰা

লৈত্ৰবনি লন অমা তাহিবঙদা

মৈনসু চান্ধ্ৰোইদৰা ঈশিংনসু থুয়ুৱোইদৰা

মৱায় শুকচায় চায়খৰুৱেৱেইদৰা লন।

### জগৎকী চাম্থোইৱবী ইমা

—**গীৰাকাজম নন্দকুমাৰ**

জগৎজীৰশিংগী চাম্থোইৱবী

ইমা, লান্ধ্ৰবৱা হৱাও মোমোান

মীনোন্ধা লোয়নৱদুনা

কুমগী অনৌৰা মপাউ

কয়া পুৱদুনা।

ইমাগী মায়কৈতৰু য়েংলদুনা

হৈনম, লৈনম, ধূপ থাউমে

চুখংলদুনা মঙ্গলগী অশিৰ্বাদকা

লোয়নৱদুনা,

ইমাগী মায়কৈতৰু য়েংলদুনা

নচা ননাই ওইবশিংনা

যৌৱাংনা ভাইজৰি।

নীংথম খঙ্ৰগী অহৌৰা

মেৱা থানা লাকপদা

নিংথিৱৰা অনৌৰা ফিজোলতনা

লৈছেংলদুনা জীৰশিংগী

অৰা–অনা কোকপীৱনৰা

নীংথিৱৰী মোমোান নোকপা

মীনোন্ধা লোয়নৱদুনা

লান্ধ্ৰে জগৎকী চাম্থোইৱবী ইমা।

### লৈনাংদুদা

—**এম নীলকুমাৰী**

হৌগৎলোনে চাম্বিৰা:

কৱল্লা তুমথখিবনো খঙহৌদ্রে;

নীংখায়ৱৰা চীজাওগী

চেছুৱক্ৰৰা লৈনাংগী

মৰুমদা লোংলিবনা কৱিগী?

লৈখোমগী লৈনাংগী লৈতেনা

শকখঙ মায়খঙনদৱে।

তুৱেলগী কাউশিংনা মপুন মপুন তাওথখিবণ্ডম

খান্ধীনৰা য়াওন্দনা তাওথত্ৰবৰা?

নংত্ৰগা

লৈনুংগী লৈশা ওনত্ৰবৰা?

য়ামত্ৰৰা মীশিং তোংশাগী মৰুমদা লোংলন্দ্ৰা

শক্ৰগী মীতম ওইখিৰা

মহৌশা ইমাগী অশাওবনা থুমহংখিদুনা

খুত্ৰাক–লানসি ওনশিনত্ৰে।

ঈঁচেঙ্গা য়াঙলৰা তুৱেল লৈনুংগী লৈমায় ওইখৰে

তুৱেলনা লৈনুং চঙখিৰা কনানসু ঙক্তনিংঙাই ওইৱৰোই

হায়ফম খঙহন্নৰা লাইৱেন্ধী ইমাগী খুদোলনি

ৰাকৎফম মাঙত্ৰে–

অটৌ পিশক খায়ত্ৰৰা মীশক শত্ৰম য়েংত্ৰৰা

ইমানি ইমা তৌফম খঙত্ৰৰা মহৌশা।

মহৌশা লাইৱেন্ধী নঙনা নল্লগা উপালনা খুমজিল্লি

কৱল্লা মতমদা খুন্দা লৈতাফম ওইৱক্ৰনি

কনানা হায়ৰা ঙুমগনি

মীনা খনৰনা অমা শকউদবনা শেধুনা অমা

মায়দৰা ময়ামনা মায়হনবদি ওইৱৰোই।

### শিনীংদবনি

—**ইৱোম মোৰি**

ৰাখলবু নুংঙাইৱৰা

অনা অয়োক য়াওত্ৰৰা

শুংশি শিনীংদবনি।

### মখোয়নি

—**ডা. ৱঞ্জিৎ মঙাং**

হায়নীংৰা কয়া হায়দোকই

ফেঙনীংৰা কয়া ফেঙদোকই

অপজা অশিংৰা মনানা তাবীদে,

ঙন্মাক অৱেদ্বা তাই

অদুম ওইৱসু হায়দোক্তবদি যাদে

ফেঙদোক্তবদি ঙুগ্ৰোই।

মীয়ামগী খনৰা কাঙৰু

মীয়ামগী খন্দৰা কাঙৰু

মীওইৰা খুন্নাই লৈৱিঙে মতম

অসুম লৈখিগনি খল্লকই

নখোয় ঐখোয় কয়ানা

চুমথোকপা ঙুমগনি খল্লক্ৰে।

চাওখংপা লৈবাকী মতৌ তন্দ্ৰা

অৰাৰা থবক নভে,

লায়ৱনৱা তৌবনি খল্লসু

লায়ৱবদি ৰাখল খল্লি

ঙসিগী মাংলম লাহফ্লিৰা

শেঞ্জাও পায়ৰা মখোয়ননি।

মখোয় মাঙদা কনা লেপঙমদে

অশিবসু মখোয় ওই

চিন চংপসু মখোয় ওই

মখোয় ঙমদৰা লৈতে উংলি

মখোয়গা মুক্ৰৰা অপঙৰা তাই

লৈবাক মচাশা! লমদমসিদা তৌৱিসি কৱিনো?

#### মতম মতমগী ৰাখল

## ঐখোয়সে নোক্তৰা কুইৱেদা

মীওইবনা ৰাদনা নুংঙাইবসে অনীনি হায়না

খল্লি। হাকৎচৰা হোংপা অমদি নোকপা হায়ৰা

অনীসিনি। কনাগুধুনা মীৱা ঙাঙনবসি থাৱগা

নুংঙাইবসি মখল অছল্লি হায়খিবসু লৈখি।

তেংবানবদা লৈৱিৰা থৱায় পানৰশিংগী মনুংদা

নোকপা ঙুধ্বসি মীওইৱখক্তনি। তম্বীৱগদি

হুইসু, য়োংসু, শগোলসু, চোংঙা তেনৰা

লৌহিনা নোকই। মীনা নোকপগদি মান্নাদে।

মীনা নোকপদা মায়থোং মকা লাম্বী, উনশা

তিংথোকলকই। য়াতোন লংনা ফজৰা, মিৎকী

চিনবানগী ফজৰা, পিশুমগী ফজৰা লৌহিনা উৰা

ফংঙি। অতৈদদি হায়ৱিৰশিং অসি উৰা ঙমদে।

হায়নৈ নোকপদা ৱাশি লৈ, ফজৈ। নোকপদসু

ফজবগী মফম অমা তেংবানৰা মপুনা ঈশ্বৱনা,

অল্লাহনসু পীবীৱশ্মী। অঙাওবসু অঙাওবীসু,

নহা অহল, হনুৰা হনুৰী,লাইৱৰা ইনাক খুনৰা শাগৈ জাৎকী ৰা লৈতে নোকপদা লৌহিনা

ফজৈ মকা লাম্বী। মীদি নোন্ধবনি অদুবু মীদা নোন্ধন্দৰা লৈ। ওজা এলাংবম নীলকান্তা

হিংলিঙৈদা নোকপা পাক উখিদে অদুবু নোংমা নোকপা উখি। মণিপুৰ সাহিত্য পৱিষদকী

খৌৱমনি। জি সি তোত্ৰানা ফম্বাক থক্তা হায়খিবনি– ‘ঐগী পৃঙ্গিগী অৱোয়ৰা মতম